

FÁTIMA LUZ EPAZ

Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej
w Fatimie

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Kwartalnik

Rok 16

64

Czas łaski i miłosierdzia: dziękczynienie
ze życie w Bogu

Czas łaski i miłosierdzia: dziękczynienie ze życie w Bogu / Ks. Carlos Cabecinhas

Stulecie śmierci najmłodszej widzącej z Fatimy, Świętej Hiacynty Marto, jest najważniejszym wydarzeniem obecnego roku duszpasterskiego w Sanktuarium Fatimskim. Głównym tematem naszych tegorocznych działań jest świętość rozumiana jako życie w Bogu.

Święta Hiacynta zmarła w Lizbonie 20 lutego 1920 roku. W rocznicę jej śmierci w Portugalii obchodzimy uroczyste liturgiczne święto Świętej Hiacynty i Świętego Franciszka Marto.

Po objawieniach mała widząca nieustannie starała się „robić tak jak Pan Jezus”. Hiacynta zrozumiała, że świętość, do której została powołana, to naśladowanie i podążanie za Jezusem Chrystusem. Naśladowała Go we współczuciu wobec ludzi, przede wszystkim wobec biednych grzeszników... Naśladowała Go wytrwale aż do samotnej śmierci, z otwartą raną w boku (dosłownie!).

Powołaniem Świętej Hiacynty stało się współczucie. Dlatego dzieliła się z biednymi swoim podwieczorkiem i ofiarowywała swój post w intencji nawrócenia grzeszników; powstrzymywała się od picia wody i ofiarowywała pragnienie za grzeszników. Dlatego z niezwykłą wrażliwością odnosiła się do cierpienia ludzi, którzy prosili, aby wstawiła się u Boga za nimi i za ich bliskimi; zwykle klękała i modliła się z nimi. I dlatego też ofiarowywała Bogu każde cierpienie, każdą przeciwność losu, każdą trudność w intencji biednych grzeszników i za Ojca Świętego, którego otaczała szczególną miłością.

Pewnego razu kuzynka Hiacynty – Łucja, widząc dziewczynkę zamyśloną i smutną, starała się ją pocieszyć. Przypomniała jej, że pójdzie do Nieba, bo tak obiecała Matka Boska. Na to Hiacynta odpowiedziała: „Na pewno... ale chciałabym, aby wszyscy ludzie tam poszli”. Oto najlepszy opis osobowości pastuszki z Fatimy: to dziecko pragnęło, żeby wszyscy ludzie mogli z wdzięcznością doświadczać obecności Boga i radować się Jego miłością. Trochę o zbawienie bliźnich była zawsze najważniejszym motywem działania Hiacynty.

Wpatrując się w przykład Świętej Hiacynty, uczmy się od niej, co oznacza „żyć w Bogu”, co znaczy być świętym. To dzięki najmłodszej widzącej rozumiemy, że Fatima naprawdę jest „szkołą świętości”. Jest nią dzięki orędziu objawień, ale także dzięki przykładowi krótkiego życia Hiacynty i jej brata św. Franciszka (którego setną rocznicę śmierci obchodziliśmy w minionym roku).

Figura Matki Boskiej Fatimskiej ma już sto lat! / Diogo Carvalho Alves

Wystawa czasowa ukazuje różne typy ikonograficznych przedstawień Przenajświętszej Maryi Panny

„Odziana w biel” to tytuł, przygotowanej przez Sanktuarium Fatimskie, wystawy czasowej, która upamiętnia setną rocznicę powstania figury Matki Boskiej, czczonej w Kaplicy Objawień. Ekspozycja, odważnie podejmująca refleksję dotyczącą relacji między sztuką a religią, prezentuje wiele pięknych wizerunków Najświętszej Maryi Panny.

Tytuł wystawy został zaczerpnięty z opisu „Pani z Nieba”, jaki Łucja dos Santos przekazała w rozmowie z księżmi Manuelem Nunesem Formigão i Manuelem Marqueselem dos Santosem. Podczas przesłuchania w dniu 8 lipca 1924 r. na pytanie: „Jak była ubrana ta Pani?”, widząca odpowiedziała, że była „odziana w biel”.

W pierwszej salach wystawiono osiem figur Matki Boskiej, które powstały w Portugalii od XVI wieku do czasów współczesnych i pokazują, jak w tym czasie zmieniały się przedstawienia Maryi.

Kolejny dział ekspozycji rozwija opowieść o Matce Boga poprzez dzieła sztuki ukazujące ważne miejsca i wydarzenia z Jej życia: od narodzin po śmierć i chwałę w niebie. Centrum tych wydarzeń i kluczem do zrozumienia życia Maryi jest krzyż Chrystusa.

Trzeci dział powstał dzięki porozumieniu z Narodowym Towarzystwem Sztuk Pięknych i gromadzi prace znanych portugalskich artystów współczesnych, którzy w oparciu o osobiste wizje estetyczne, interpretują symbole związane z Najświętszą

Maryją Panną.

„Formy i kolory nowej ikonografii” – to czwarta część wystawy, ukazująca nowatorskie ujęcia postaci Maryi w dziełach rzeźbiarskich takich autorów jak Clara Menéres i António Manuel Soares dos Reis.

Poczynając od piątej części tematyka wystawy skupia się na historii pierwszego wizerunku Matki Boskiej Fatimskiej. Zwiedzający może prześledzić drogę od powstania projektu przez zamówienie i wykonanie rzeźby, aż po upowszechnienie się tego wizerunku na świecie i jego interpretację przez różnych artystów plastyków.

Przedostatnia część wystawy, w której zwiedzający zobaczy różne przedstawienia Maryi, ukazuje figurę Matki Boskiej Fatimskiej jako paradygmat dyskusji i dialogu między sztuką dawną a sztuką współczesną.

Ostatnia część wystawy przedstawia historię, spuściznę i wyzwania związane z figurą Matki Boskiej Fatimskiej z Kaplicy Objawień.

Ostatnia instalacja – wizerunek Matki Boskiej, patronki pasterzy – jest pretekstem do wizualizacji słów papieża Franciszka, wypowiedzianych 13 maja 2017 r. w homilii w Cova da Iria: „Fatima jest płaszczem światła”. Zdanie to jest wyświetlane na płaszczu Maryi.

Ekspozycję, mieszczącą się w sali św. Augustyna w podziemiach bazyliki Trójcy Przenajświętszej, można zwiedzać codziennie (do 15 października 2020 r.) od 9.00 do 18.00. Wstęp na wystawę jest bezpłatny.

W Fatimie zainaugurowano nowy rok duszpasterski

Biskup diecezji Leirii-Fatimy przewodniczył sesji prezentującej temat nowego roku duszpasterskiego i wezwał chrześcijan do większego entuzjazmu w relacjach z Bogiem / Carmo Rodeia

Kanonik João Aguiar: „Fatima wzywa do wewnętrznego nawrócenia”

Kardynał António Marto zachęcał, aby doceniać życie „niewidzialne” i podążać za przykładem widzjących z Fatimy – Świętych Franciszka i Hiacynty Marto.

„«Niewidzialne» życie, życie, które nie rzuca się w oczy to wielki dar świętości”, mówił portugalski dostojnik i przypominał, że ani Franciszek, ani Hiacynta „nie funkcjonowali w rzeczywistości mediów społecznościowych, nie znali sławy. Byli za to świętymi małych gestów i drobnych, płynących z głębi serca, uczynków”.

Kardynał zauważył, że „w dzisiejszych czasach mówienie o świętości jest niepopularne, nie cieszy się posłuchem, nie ma dobrej prasy”. Mimo to świętość jest tematem bardzo ważnym, także w naszych czasach: „Świętość nie jest tylko dla wybrańców – jest ona dostępna do każdego człowieka w jego codzienności”.

„Wspólnota winna pielęgnować najdrobniejsze przejawy miłości, dzielić i pomnażać każdy czuły gest, hojną pomoc, dobre słowo, szczerzy uśmiech czy uczucie, każdy przykład dzielenia się dobrami materialnymi czy duchowymi. Te małe gesty, pozornie nieznaczące, w oczach Boga są wieczne i święte”, powiedział również kard. António Marto.

Temat świętości i sposobów jej przeżywania w czasach współczesnych to najważniejsze zagadnienia, jakie Sanktuarium Fatimskie proponuje pod rozwagę swoim pielgrzymom

w nowym roku duszpasterskim, który rozpoczął się w pierwszą niedzielę Adwentu – 1 grudnia 2019 r.

Na sesji otwarcia ksiądz Carlos Cabecinhas mówił: „W rozpoczynającym się roku duszpasterskim Sanktuarium stawia sobie za cel uświadomienie pielgrzymom ich powołania do świętości jako życia w Bogu. Inne kluczowe zagadnienia tegorocznej pracy pastoralnej to: ukazanie potrzeby nawrócenia rozumianego jako ponowne skoncentrowanie życia na Bogu oraz doświadczenie miłosierdzia Bożego jako zaproszenie do życia w Bogu”. Rektor podkreślił, że Sanktuarium zachęca pielgrzymów do przeżywania Fatimy jako „szkoły świętości” zarówno poprzez refleksję nad duchowością płynącą z orędzia fatimskiego, jak i nad osobami świętych pastuszków, którzy przykładowo realizowali tę duchowość w swoim życiu.

Rektor poinformował o najważniejszych wydarzeniach, do których w tym roku odwołuje się Sanktuarium w Cova da Iria. Związane są one ze stuleciem śmierci Świętej Hiacynty oraz z setną rocznicą powstania pierwszej figury Matki Boskiej Fatimskiej i święceń biskupich JE José Alvesa Correi da Silvy (pierwszego biskupa ponownie ustanowionej w 1918 r. diecezji Leirii), zwanego „wielkim biskupem Fatimy”.

Temat roku duszpasterskiego zaprezentował ksiądz João Aguiar Campos, były dyrektor

Narodowego Sekretariatu ds. Komunikacji Społecznej. Nazwał on Fatimę „szkołą Maryi”, która uczy nas, że Bóg powinien zajmować najważniejszą rolę w życiu człowieka.

„Fatima daje nadzieję na spojrzenie do wnętrza samego siebie i do podjęcia drogi «od środka na zewnątrz» – od osobistego nawrócenia do przekształcania świata”. Podkreślił też, że Fatima jest „szkołą modlitwy: pełnej uwielbienia, kontemplacyjnej modlitwy Franciszka; żarliwej, przepelnionej współczuciem i prowadzącej do zapomnienia o sobie modlitwy Hiacynty; a także afirmacji miłosiernej obecności Boga w historii, którą nieustannie głosiła Łucja”.

Dalej ks. Campos wyjaśniał: „Serca trojga widzjących pokazały światu z troską o to, by zrozumieć i wypełnić wolę Boga. Nauczyli się tego w *szkole Maryi*. Fatima jest domem Matki Boskiej, gdzie działanie i kontemplacja wspaniale się ze sobą łączą”.

Kapłan rozpoczął swoją konferencję od chwili medytacji i zaproponował zebrany „drogę wiodącą przez *codzienne miejsca święte*, które są przestrzenią akceptacji miłosierdzia i obowiązku głoszenia chwały Bożej”.

Ksiądz João Aguiar Campos powiedział także, że rozwijanie otrzymanego na chrzcie powołania do świętości oraz jej nowych wzorców, stawiają przed chrześcijanami wyzwanie „zagłębienia się w doświadczenia Kościoła i ludu żyjącego w Bogu oraz w komunii świętych, aby zobaczyć w każdym dniu *czas łaski i miłosierdzia*; aby żyć z Bogiem codziennie, z sercem wdzięcznym i ustami głoszącymi Jego chwałę”.

Sesję inaugurującą rok duszpasterski poprzedziło otwarcie wystawy czasowej zatytułowanej „Odziana w biel”, upamiętniającej stulecie powstania pierwszej figury Matki Boskiej Fatimskiej. Podczas tegorocznej uroczystości wolontariusze współpracujący z Sanktuarium Fatimskim po raz pierwszy mieli okazję złożyć lub odnowić „Zobowiązanie Wolontariusza”, które jest najwyższym wyrazem ofiarowania życia Bogu oraz gotowości służenia drugiemu człowiekowi.

Prezentacja tematu nowego roku duszpasterskiego odbyła się 30 listopada 2019 r.

Sanktuarium Fatimskie upamiętnia stulecie śmierci Hiacynty Marto

Uroczystości odbędą się w Fatimie i w Lizbonie / Cátia Filipe

Sanktuarium Fatimskie przygotowuje program uroczystości upamiętniających stulecie śmierci Świętej Hiacynty Marto.

Uroczystości zainauguruje VI Koncert Upamiętniający Pastuszków z Fatimy, który odbędzie się 16 lutego w bazylice Matki Boskiej Różańcowej. 19 lutego o 21.30 rozpocznie się czuwanie modlitewne, obejmujące: różaniec w Kaplicy Objawień, procesję i modlitwę przy grobach pastuszków w bazylice Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy.

20 lutego – w dniu, w którym w Portugalii obchodzi się liturgiczne święto św. Franciszka i Hiacynty Marto – o 10.00 rozpocznie się różaniec w Kaplicy Objawień. Po nim wyruszy procesja z wizerunkami Świętych Franciszka i Hiacynty do bazyliki Trójcy Przenajświętszej, gdzie o 11.00 odprawiona zostanie Eucharystia. Od 14.00 do 16.00 przewidziano różne wydarzenia przeznaczone dla dzieci. Uroczystości zakończą się o 17.30 nieszporami w bazylice Matki Boskiej Różańcowej.

W Lizbonie stulecie śmierci Hiacynty Marto upamiętni konferencja, która odbędzie się o godz. 15.00 w szpitalu D. Estefânia, gdzie zmarła mała pasterka. O 16.30 Mszę św. w kaplicy szpitalnej odprawi patriarcha Lizbony, kardynał Manuel Clemente.

Hiacynta de Jesus Marto urodziła się 11 marca 1910 r., została ochrzczona w kościele parafialnym w Fatimie 19 marca tego samego roku. Była najmłodszą córką Manuela Pedro Marto i jego żony Olímpii de Jesus dos Santos. Zmarła 20 lutego 1920 r. w Lizbonie, w wieku dziewięciu lat. 13 maja 2000 r. Hiacyntę beatyfikował papież Jan Paweł II; 13 maja 2017 r. – kanonizował ją papież Franciszek.

W swoim krótkim życiu Hiacynta pozostawała pod wielkim wrażeniem cierpienia grzeszników. Codziennie modliła się i czyniła ofiary w intencji ich nawrócenia oraz w intencji pokoju na świecie i Ojca Świętego.

Najbardziej charakterystyczną cechą osobowości Hiacynty było współczucie. Swoje życie po objawieniach dziewczynka poświęciła misji, jaką powierzyła jej Pani z Nieba: „Gdybym mogła włożyć w serca wszystkich ludzi ogień, który płonie w głębi mojego serca i który sprawia, że kocham tak bardzo Serce Jezusa i Serce Maryi!”.

Miłość do Matki Boskiej i Najświętszego Serca Jezusa sprawiła, że Hiacynta

Modlitwa w intencjach Ojca Świętego jest stale obecna w Sanktuarium Fatimskim

gorąco pragnęła podążać drogą Chrystusa. Nawet samotna i chora – wtedy, gdy odmówiono jej możliwości przyjęcia Komunii św., a rana w boku przysparzała potwornego cierpienia – nie przestała być łagodna, ufna i kochająca na wzór Maryi, swej nauczycielki w „szkole świętości” (jak powiedział w Fatimie święty papież Jan Paweł II). Kiedy podczas objawień widzący zostali uwięzieni w Ourém, Łucja poprosiła Hiacyntę, aby wybrała intencję, w jakiej chce ofiarować swe cierpienia: czy za biednych grzeszników czy za Ojca Świętego, czy w intencji wynagrodzenia Niepokalanemu Sercu Maryi. Hiacynta bez wahania odpowiedziała wtedy: „Ja ofiaruję na wszystkie intencje, bo wszystkie mi się podobają”.

Przypomnijmy, że tematem nowego roku duszpasterskiego (ostatniego w pierwszym trzyletnim cyklu zainicjowanym po stuleciu objawień) jest: „Czas Łaski i Miłosierdzia: dziękczynienie za życie w Bogu”. Tegoroczne działania Sanktuarium skoncentrowane będą na zawartym w dokumentach Kościoła powszechnym wezwaniu do świętości, które w Cova da Iria wyraża się pragnieniem życia w Bogu na wzór widzących – Świętych Franciszka i Hiacynty Marto. Dynamika duszpasterska tego roku związana będzie przede wszystkim ze stuleciem śmierci Świętej Hiacynty oraz z setną rocznicą powstania

pierwszej rzeźby Matki Boskiej Fatimskiej i święcen biskupich bpa José Alvesa Correi da Silvy (pierwszego ordynariusza przywróconej diecezji Leirii).

Modlitwa to najważniejszy element obchodów setnej rocznicy śmierci Hiacynty

Fatima to dar dla Kościoła i dla ludzkości

Podsumowanie najważniejszych wydarzeń roku duszpasterskiego 2018/2019, w którym Sanktuarium Fatimskie dziękowało za pielgrzymowanie we wspólnocie Kościoła / Diogo Carvalho Alves

Do Sanktuarium Fatimskiego przybywają tysiące wiernych z całego świata – najwięcej pielgrzymów bierze udział w procesji ze świecami

Miniony rok duszpasterski przebiegał w Sanktuarium Fatimskim pod hasłem: „Dziękczynienie za pielgrzymowanie we wspólnocie Kościoła”. Był to drugi rok trzyletniego cyklu (rozpoczętego po stuleciu objawień) nazwanego „Czasem Łaski i Miłosierdzia”. Sanktuarium zorganizowało wiele wydarzeń i przedstawiło liczne propozycje duszpasterskie, które podkreślały eklezjalny wymiar daru, jakim jest Fatima dla Kościoła i dla ludzkości.

Jednym z wiodących tematów roku 2019 było upamiętnienie **setnej rocznicy wybudowania Kaplicy Objawień**. Temu wydarzeniu poświęcona była m.in. wystawa czasowa zatytułowana „Capela Mundi”, która ukazywała pielgrzymom kluczową rolę tego emblematicznego dla Sanktuarium Fatimskiego miejsca. Zainaugurowaną 15 października 2018 r. wystawę zwiedziło ponad 300 tysięcy widzów; ponad 12 tysięcy osób

obejrzało ekspozycję z przewodnikiem. Od maja do października zorganizowano również zwiedzania dla sześciu grup tematycznych, których przewodnicy omawiali takie zagadnienia jak: ikonografia maryjna, „Poczta Matki Boskiej”, wota dla Matki Boskiej Fatimskiej.

Kolejną rocznicą, obchodzoną **w kończącym się roku**, było **stulecie śmierci św. Franciszka Marto**. W związku z tym, **czwartą edycję kursów letnich** w Sanktuarium Fatimskim poświęcono w całości omówieniu biografii świętego z Fatimy oraz pogłębieniu wiedzy na temat kontekstu historycznego, w jakim żył widzący. 4 kwietnia 2019 r., w setną rocznicę śmierci Franciszka, Sanktuarium zorganizowało specjalny program uroczystości oraz koncert upamiętniający władzą pastuszków.

Duchowość świętego Franciszka Marto była również tematem jednego ze „**Spotkań**

w bazylice”. Inne odbywające się w ramach tego cyklu konferencje poświęcone były m.in. pielgrzymowaniu jako doświadczeniu Kościoła, sanktuarium jako celowi pielgrzymek, miejscu gościnnego przyjęcia wiernych oraz świętowania i doświadczania wiary.

Sanktuarium Fatimskie uważa, że popularyzacja treści orędzia fatimskiego wśród wiernych jest bardzo ważnym sposobem na zwiększenie poczucia ich przynależności do wspólnoty Kościoła. Dlatego w 2019 r. zorganizowano różne spotkania formacyjne, które pozwalały na zdobycie wiedzy o orędziu, jakie Matka Boska przekazała pastuszkom w Cova da Iria w 1917 r. Warto tu wspomnieć przede wszystkim **kurs poświęcony orędziu fatimskiemu**, którego 14. edycja (przebiegająca pod hasłem „Triumf miłości w dramatach historii”), poświęcona była pogłębieniu duchowości fatimskiej poprzez ukazanie życia i duchowości pastuszków.

Podczas inauguracji roku duszpasterskiego 2018/2019 kardynał António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, mówił, że Fatima jest miejscem, w którym „ludzie wierzący, gromadzą się dla wspólnego wyrażania wiary i uwielbienia Boga, doświadczając przy tym świadomości bycia Kościołem”. Tradycyjnie najwięcej pielgrzymów przybyło do Sanktuarium Fatimskiego podczas **dwóch wielkich rocznicowych pielgrzymek międzynarodowych w maju i październiku, którym przewodniczyli azjatyccy duchowni**: arcybiskupi Manili Luís Antonio Tagle oraz kardynał Andrew Yeom Soo-jung, arcybiskup Seulu.

Początek 2019 r. upłynął pod znakiem **obecności pierwszej figury pielgrzymującej Matki Boskiej Fatimskiej na Światowych Dniach Młodzieży**, które odbyły się w Panamie. Figura uczestniczyła tam w specjalnie dla niej przygotowanym dodatkowym programie, w ramach którego odwiedziła m.in. Ośrodek Penitencjarny dla Kobiet oraz Instytut Onkologiczny. Owocem tej wyjątkowej peregrinacji są (ogłoszone w październiku ubiegłego roku przez arcybiskupa metropolitę Panamy José Domingo Ulloę Mendię) plany budowy sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej w stolicy kraju. Sercem nowego sanktuarium będzie replika Kaplicy Objawień z Cova da Iria.

W lutym na zorganizowanych w Sanktuarium Fatimskim **Dniach Biblioteki** ponad stu przedstawicieli różnych dziedzin nauki z całej Portugalii dyskutowało o roli bibliotek kościelnych w poznawaniu Boga, człowieka i świata.

W maju Wayne Marshall, główny dyrygent Orkiestry Radia WDR z Kolonii w Niemczech, dał koncert kończący drugi sezon **cyklu organowego w bazylice Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy**. Słynny organista powrócił do Cova da Iria pod koniec maja, aby nagrać swoją nową płytę na orga-

nach tubowych w fatimskiej świątyni.

W czerwcu naukowcy, reprezentujący różne portugalskie i zagraniczne uczelnie, spotkali się w Sanktuarium na obradach **symposium „Fatima – dzisiaj: której drodze?”**. Omawiano wyzwania dotyczące różnych aspektów pielgrzymowania (postawa pielgrzyma, akt pielgrzymowania do Fatimy, pielgrzymowanie we wspólnocie Kościoła).

W 2019 roku misję edukacji i rozwijania wiedzy o orędziu fatimskim kontynuowała **Szkoła w Sanktuarium**. Organizowano kursy, rekolekcje i warsztaty duchowości, w których uczestniczyły setki pielgrzymów w różnym wieku. Rozważano tematy związane z modlitwą, cierpieniem, zadośćuczynieniem, adoracją. Bezprecedensową inicjatywą Szkoły w Sanktuarium było spotkanie pod hasłem: „Fatima w czasie Wielkiej Nocy”, proponujące pielgrzymom przeżywanie Triduum Paschalnego poprzez modlitewne kontemplacje i ćwiczenia duchowe poświęcone fatimskiemu orędziu miłosierdzia w świetle wydarzeń Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa.

Przez cały rok w Fatimie trwa akcja wolontariatu; przyjmowani są nowi chętni, a dla osób już współpracujących z Sanktuarium organizowane są różnego rodzaju formacje. Młodzi wolontariusze uczestniczyli w inicjatywach takich jak **Projekt SETE** (przygotowanie do przyjmowania pielgrzymów i pogłębienie wiedzy o orędziu fatimskim) oraz **tydzień „Wejź do środka”** (letnie wakacje dla osób niepełnosprawnych i ich rodziców). Dzięki współpracy podjętej przez Sanktuarium Fatimskie z *Colégio de São Miguel* wielu młodych ludzi z tej szkoły pomagało w przyjmowaniu pielgrzymów w Cova da Iria.

W czerwcu Wydział Studiów Sanktuarium Fatimskiego wraz z Katedrą *Camiño de Santiago i Peregrinaciões* z Uniwersytetu w Santiago de Compostela oraz z Centrum Stu-

diów nad Migracjami i Stosunkami Międzykulturowymi Uniwersytetu Otwartego zorganizowało w Lizbonie seminarium „Droga pielgrzymowania”. Miesiąc wcześniej, na kolokwium zorganizowanym wspólnie przez Sanktuarium Fatimskie oraz Katedrę Poezji i Transcendencji Regionalnego Centrum Uniwersytetu Katolickiego w Porto, zastanawiano się nad poetyką Fatimy.

W 2019 r. **na dal rozwijano wirtualną komunikację z wiernymi** za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej lub stron w mediach społecznościowych. Facebook Sanktuarium odnotował znaczący wzrost liczby obserwujących, a galeria zdjęć na Instagramie podwoiła liczbę obserwatorów z 30 000 do prawie 70 000.

W mediach społecznościowych i na stronie internetowej **publikowano przede wszystkim zdjęcia i filmy**, które w 2019 r. stały się „znakiem firmowym” Sanktuarium. Na stronie i profilach Sanktuarium można oglądać coraz więcej bezpośrednich transmisji z wydarzeń i uroczystości odbywających się w Cova da Iria.

W minionym roku Sanktuarium zorganizowało też **II Dzień Mediów i Komunikacji**, który poświęcony był filmowi. Specjaliści ds. mediów i studenci kierunków związanych z komunikacją społeczną rozmawiali w Fatimie o wyzwaniach wynikających z rozwoju nowych, cyfrowych środków masowego przekazu.

Według wstępnych danych z października, w pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. Sanktuarium Fatimskie odwiedziło około **4,5 miliona pielgrzymów**, którzy uczestniczyli w 7.658 oficjalnych i prywatnych nabożeństwach. Liczby ukazują utrzymującą się od kilku lat wzrostową tendencję dotyczącą grup z Azji, coraz większą obecność pielgrzymów z kontynentu afrykańskiego oraz tradycyjnie znaczącą liczbę wiernych z Ameryki Łacińskiej.

Międzynarodowe pielgrzymki rocznicowe i Pielgrzymka Dzieci to największe uroczystości w Cova da Iria

Bp Wilmar Santin: zaprowadzanie pokoju jest naszym obowiązkiem wobec Boga / Carmo Rodeia

Brazylijski biskup regularnie odwiedza Sanktuarium Fatimskie i czuje się tu „jak w domu”

Biskup Wilmar Santin przybył do Fatimy w drodze powrotnej z Rzymu do Brazylii. Biskup-prałat prałatury terytorialnej Itaituba (leżącej na terytorium brazylijskiego stanu Pará), uczestniczył w Synodzie Biskupów dla Amazonii, na którego wszystkich sesjach plenarnych obecny był papież Franciszek. Brazylijski karmelita i doktor historii Kościoła, mianowany biskupem przez papieża Benedykta XVI, w wywiadzie dla miesięcznika *Voz da Fátima* (Głos Fatimy) mówi o wyzwaniach, jakie orędzie Matki Boskiej stawia przed światem współczesnym, o oczekiwaniach wobec adhortacji posynodalnej oraz o trudnych tematach, podejmowanych podczas obrad w Watykanie.

Pokój to temat bardzo ważny dla Fatimy. W jaki sposób orędzie fatimskie może dziś współuczestniczyć w tworzeniu tzw. „ekologii integralnej”, za którą tak zdecydowanie opowiada się papież Franciszek?

Aby zdefiniować na czym polega owa ekologia powinniśmy odwołać się do korzeni wiary, do tego, co ona nam podpowiada. Wyznając wiarę, mówimy: „Wierzę w jednego Boga, Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi...”. Jeśli wierzymy, że Bóg jest Stwórcą i że żyjemy na świecie, na planecie, która jest Jego stworzeniem, którą otrzymaliśmy od Niego i jako Jego dziedzictwo, to musimy o nią dbać. Musimy być pewni, że to, co pozostawimy przyszłym pokoleniom, jeśli nie będzie lepsze, niech przynajmniej będzie tak samo dobre, jak to, co nam pozostawiono. To jest nasz obowiązek.

Ale nic w tym kierunku nie robimy... Szczególnie w Amazonii, skąd Ksiądz Biskup przybywa...

Tak... Postępujemy jak syn marnotrawny i niszczymy otrzymana-

ne dziedzictwo. Musimy postępować lepiej, aby nie zmarnować tej spuścizny. Naszym najważniejszym hasłem powinno być: chronić i – w związku z tym – rozwijać świadomość, że to jest nasz obowiązek wobec potomnych. Mamy też pewną powinność wobec Boga: zaprowadzać pokój. A pokój to nie tylko i nie po prostu brak wojny...

Kim więc jesteście: my, którzy nazywamy się chrześcijanami, ale nie realizujemy tego, co wypowiadamy w wyznaniu wiary?

Często pozwalamy, aby zwiódła nas fałszywa wizja życia – wizja postępu, który stał się swoją własną ofiarą. Jaki to postęp, który nie chroni przyrody, który niszczy człowieka i czyni go niewolnikiem jego własnych wyborów?

Czyli zachowujemy się jak właściciele, a nie jak zarządcy?

Tak, bez wątpienia!

Fatima ostrzegała, i wciąż ostrzega, przed niebezpieczeństwem nadmiernej arogancji człowieka oraz przypomina o tym, że jesteśmy grzesznikami...

Bez wątpienia orędzie pokoju, jakie sto lat temu zabrzmiało stąd dla całego świata, nadal pozostaje aktualne. Matka Boska objawiła się pod koniec wojny i prosiła o modlitwę w intencji pokoju. Kościół powinien znowu uczyć pokoju i modlić się o pokój. A pokój to nie tylko brak wojny w sensie militarnym... To nie jest coś, co nas przerasta. Każdy człowiek potrzebuje pokoju; w pewnym rozsądnym zakresie, w jakim możemy osiągnąć osobisty spokój, jesteśmy także w stanie „zarazić” nim innych ludzi. Kiedy dokonuje się nawrócenie serca, każdy z nas staje się motorem i instrumentem zmian w sercu najbliższego sobie człowieka; i tak to idzie dalej... Kiedy wszyscy osiągniemy spokój, wtedy stopniowo i świat się uspokoi: najpierw rodzina, potem społeczeństwo i wreszcie zapanauje pokój między narodami... Trzeba też odmawiać różaniec. To jest bardzo ważne i papież o to prosi.

Ksiądz Biskup przybywa z Rzymu, gdzie uczestniczył w pracach Synodu. Czego Ksiądz Biskup oczekuje po adhortacji posynodalnej?

Nie będzie w niej żadnych wielkich nowości. Dokument będzie wskazywał drogę zapoczątkowaną podczas przygotowań do Synodu – drogę, z której nie ma już odwrotu. Musimy zmienić Kościół w Amazonii, musimy stworzyć Kościół bardziej służebny. Nie możemy nadal pozostawać tak bardzo skoncentrowani na biskupie czy księdzu. Amazonia to dobre miejsce, żeby zacząć wprowadzać w życie to, co postanowiono podczas Soboru Watykańskiego II. Mamy struktury, które są bardzo skupione na osobie papieża. Kościoły protestanckie są bardziej elastyczne i dlatego do wielu miejsc docierają przed nami. Musimy się zmienić, żeby lepiej wypełniać misję, jaką powierzył nam Jezus: niesienie Dobrej Nowiny na krańce świata. Nie udaje nam się to, bo mamy bardzo sztywną i hierarchiczną strukturę. Powinniśmy stworzyć mechanizm, który zagwarantuje nam większą swobodę podejmowania decyzji, zdejmie wyłączność decydowania z księży, a z drugiej strony, pozwoli na większą mobilność.

Co to oznacza w praktyce?

Na przykład w Amazonii chcemy mieć możliwość wyświęcania żonatych mężczyzn. Nie chodzi o zniesienie celibatu, ani o to, żeby wyświęceni już księża mogli się żenić. Proszono i sugerowano papieżowi Franciszkowi, aby poszczególne diecezje mogły robić to, na co Prawo Kanoniczne już w pewnym stopniu pozwala: żeby w odległych wspólnotach, gdzie naprawdę nie ma możliwości wysłania kapłana, żonaci mężczyźni mogli go zastąpić i sprawować wszystkie sakramenty. Ale do tego muszą być wyświęceni. Teraz papież musi ustalić warunki.

Czy to oznacza także wyświęcanie kobiet?

To jest już bardziej skomplikowane... Istnieją historyczne zapisy, że dawniej – w Kościele pierwotnym – były diakonisy. Nie wiemy jednak czy były one wyświęcane, a jeśli były, to czy odbywało się to przez nakładanie rąk. Myślę, że póki nie zostanie to

wyjaśnione, ta kwestia nie będzie rozwiązana. Synod rekomendował papieżowi kontynuowanie studiów w tej materii. Rzeczywistość pokazuje nam jednak, że kobiety już pełnią w Kościele ważną posługę. W praktyce, odwołując się do etymologii tego słowa, kobiety *de facto* sprawują diakonat... a nawet wypełniają zawarte w Ewangelii słowa Jezusa, że pierwszy jest ten, kto służy. To kobiety są najważniejszymi służebnicami Kościoła i ludu Bożego, czy jako katechetki, czy liderki wspólnot.

Kobiety sprawują pewne posługi, ale nie mają wpływu na decyzje i nie mogą przyjmować sakramentu święceń. Nie ma też kobiet akolitek czy lektorek...

Tak. Proszę jednak zauważyć, że w Brazylii sytuacja wygląda nieco inaczej. Jeśli przyjrzymy się uważnie naszej rzeczywistości, widzimy, że na czele bardzo wielu wydziałów akademickich stoją kobiety; jest ich więcej i zajmują wyższe stanowiska. Są lepiej wykształcone, dlatego wykonują ważniejsze prace. W świeckim społeczeństwie kobiety „przejmują dowodzenie”. Zresztą w niektórych diecezjach, na przykład w mojej, ponad 70% zarządu diecezji stanowią panie. To kwestia czasu... Pochodzę z południa Brazylii i żyję w szybszym rytmie niż ludzie, którym posługuję w Amazonii. Oni mówią, że rzeka zawsze płynie z tą samą prędkością. Czy powinniśmy starać się wprowadzać zmiany szybciej? Najdłuższa droga prowadzi z głowy do serca: zmienić coś w głowie i przekazać to do serca... to wymaga wiele czasu. Ale to nie znaczy, że tam nie dotrze.

„W Amazonii musimy stworzyć Kościół bardziej służebny”, mówi biskup Wilmar Santin

Wicerektor Sanktuarium ks. Vítor Coutinho nazwał Fatimę miejscem, które jednoczy Kościół żywy

Podczas Mszy św. kończącej pielgrzymkę rocznicową w listopadzie wspomniano uroczystość poświęcenia bazyliki Trójcy Przenajświętszej / Cátia Filipe

Ks. Vítor Coutinho: To lud Boży jest prawdziwym Kościołem

W homilii wygłoszonej na Mszy św. podczas listopadowej pielgrzymki rocznicowej (która zbiega się ze świętem bazyliki Trójcy Przenajświętszej) wicerektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Vítor Coutinho mówił o Fatimie jako miejscu, które – dzięki doświadczeniom modlitwy, świętowania i pielgrzymowania – jednoczy Kościół żywy.

„To, co dziś świętujemy to nie dzieło architektoniczne, budowla czy choćby rocznica jej wzniesienia. Upamiętniamy poświęcenie tej świątyni, ponieważ jest ona znakiem prawdziwego Kościoła, którym jesteśmy my sami. Ta przestrzeń daje nam możliwość, abyśmy budowali prawdziwy Kościół, abyśmy – mimo, że przybywamy z różnych miejsc – czuli się jak bracia i siostry w wierze; tu możemy doświadczać obecności Jezusa pośród nas”, mówił ks. Coutinho.

Przypomniał również, że Sanktuarium Fatimskie powstało jako odpowiedź na prośbę Matki Boskiej, aby zbudowano kaplicę w miejscu objawień. Kapłan mówił, że Sanktuarium w Cova da Iria w jego dzisiejszym kształcie jest miejscem, gdzie „doświadcza się Kościoła rozmodlonego, celebrującego i pielgrzymującego”.

12 października 2007 r. kościół Trójcy Przenajświętszej poświęcił kardynał Tarcisio Bertone, ówczesny sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej i legat papieża Benedykta XVI na uroczystość zakończenia obchodów 90. rocznicy objawień Matki Boskiej trojgu widzącym pastuszkom.

W Mszy św. uczestniczyły pielgrzymki z różnych portugalskich parafii

Rektor Sanktuarium Fatimskiego przypomniał o 50. rocznicy święceń kapłańskich papieża Franciszka

Ks. Carlos Cabecinhas przewodniczył Mszy św. w bazylice Trójcy Przenajświętszej podczas pielgrzymki rocznicowej w grudniu / Cátia Filipe

Nawet deszcz nie przeszkodził tysiącom pątników...

Mszy św. w bazylice Trójcy Przenajświętszej w Sanktuarium Fatimskim na zakończenie pielgrzymki rocznicowej w grudniu przewodniczył jego rektor ks. Carlos Cabecinhas. Celebrans przypomniał o 50. rocznicy święceń kapłańskich papieża Franciszka.

W homilii ks. Carlos Cabecinhas mówił o Adwencie jako „czasie czuwania, oczekiwania i pragnienia Boga; czasie nawrócenia, czasie na to, by usunąć trudności, przeszkadzające nam przyjąć Jezusa Chrystusa, który przychodzi”. W tym szczególnym okresie liturgicznym Maryja jest dla nas „najlepszym przykładem przeżywania tego czasu, ponieważ to właśnie Ona w sposób najbardziej intensywny odczuwała pierwszy Adwent, doświadczając, jak nikt inny, oczekiwania na narodziny Jezusa”.

Rektor mówił również, że w Fatimie Matka Boska przekazała orędzie, wzywające do zwrócenia uwagi na Boga i Jego wolę. Dlatego właśnie tu „Adwent jest szczególnym czasem nawrócenia i przygotowania na przyjście Pana. Jest to także okazja do uspokojenia naszego życia przez wsłuchiwanie się w Słowo Boże, które jest niezbędne do nawrócenia i do – tak bardzo nam potrzebnego – ponownego skupienia się na Bogu”.

Ks. Cabecinhas podkreślał, że pastuszkowie „nauczyli się naśladować Matkę z Nieba w umiejętności słuchania Słowa Bożego, w nawróceniu, w całkowitym oddaniu się woli Boga oraz w niezwykle wytrwałej i intensywnej modlitwie”.

Grudniowa pielgrzymka rocznicowa była pierwszą w nowym roku duszpasterskim, który rozpoczął się 1 grudnia 2019 r.

Jego temat w Sanktuarium Fatimskim to: „Czas łaski i miłosierdzia: dziękczynienie za życie w Bogu”.

Sanktuarium Fatimskie przesłało papieżowi Franciszkowi życzenia z okazji 50. rocznicy święceń kapłańskich

Kardynał António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, przesłał Ojcu Świętemu życzenia, w których wyraził gorące pragnienie dzielenia „radości z tej rocznicy oraz dziękczynienia za

dar 50 lat służby Bogu i Jego ludowi”.

„Ojciec Święty! Pragnę przypomnieć, że – wierni orędziu tego miejsca – w Sanktuarium w Fatimie codziennie modlimy się za następcę Piotra i w jego intencjach”, napisał portugalski dostojnik. Kardynał Marto zakończył list słowami: „Zawierzamy opiece Matki Boskiej Fatimskiej osobę i misję Jego Świątobliwości, prosząc szczególnie, aby nadal był Ojciec Święty prorockim wyrazem miłosierdzia Bożego dla współczesnego świata”.

Papież Franciszek odwiedził Sanktuarium Fatimskie w dniach 12 i 13 maja 2017 r.

Grudniowa pielgrzymka była pierwszą w nowym roku duszpasterskim

Ksiądz Vítor Coutinho: Fatima jest „wołaniem przeciwko apatii” i uwrażliwia nas na miłość Boga, która wyzwala ludzkość ze szponów zła

Wicerektor Sanktuarium przewodniczył Mszy św. wotywniej o Matce Boskiej, tradycyjnie upamiętniającej objawienia Maryi w Cova da Iria od maja do października 1917 r. / Carmo Rodeia

Mszą św. wotywną o Matce Boskiej upamiętniono w Sanktuarium Fatimskim 13. dzień miesiąca, w którym Maryja objawiała się w Cova da Iria i otaczała Bożą miłością troje widzących dzieci: Świętych Franciszka i Hiacyntę oraz służę Bożą Łucję od Jezusa.

W homilii wygłoszonej podczas Eucharystii w dniu 13 stycznia wicerektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Vítor Coutinho mówił, że Fatima „jest potwierdzeniem miłości Boga wobec ludzi” i w odpowiedzi na tę miłość chrześcijanie powinni starać się zmieniać współczesny świat, pełen zła i konfliktów.

„Rzesze wierzących z zapalonymi świecami, tworzącymi ogromny płomień – symbol wiary, która nas oświeca... tłumy pielgrzymów, którzy modlą się, śpiewają, wzrastają w wierze i odzyskują nadzieję... To wszystko ukazuje, że Fatima jest potwierdzeniem miłości Boga wobec ludzi i dlatego pragniemy dać konkretny wyraz tej miłości, która pobudza nas do działania”, powiedział kapłan.

W dalszej części homilii ks. Coutinho mówił: „Ten, kto czuje dotknięcie Bożej miłości, jest gotowy do podjęcia zobowiązania. Ten, kto uważnie odczytuje znaki obecności Boga i nie traci nadziei, robi wszystko, co w jego mocy, aby świat był chociaż trochę bardziej taki, jakiego Bóg by pragnął”. Kapłan podkreślał: „Wygodnictwo, egoizm, skomplikowane problemy świata, w którym

żyjemy, strach przed nieznanym, brak wiary, rozczarowanie postawą podejmujących decyzje polityków i przedstawicieli Kościoła – to wszystko może dziś prowadzić do apatii, która często powstrzymuje nas, aby dawać z siebie to, co najlepsze”.

Wicerektor wezwał pielgrzymów, aby brali przykład z pastuszków, którzy „zobowiązanie przyjęli z wiarą i bezwarunkowo, nie wiedząc o wymaganiach, jakie z niego wynikały”. I dodał: „Bardzo małe dzieci pokazały, że można podejmować wielkie wyzwania i żyć tylko dla nich. Dlatego Fatima jest potępieniem banalności i apatii, w którą czasami popadamy. Gdy zobaczymy, że widzący zawsze wybierali to, co ważne i głębokie, zrozumiemy, iż Fatima jest także potępieniem naszych powierzchownych wyborów. Dzięki przykładowi pastuszków uczymy się, że trzeba poświęcać życie dla tego, co jest naprawdę wartościowe. Mali wizjonerzy pojęli, na czym polega zło trawiące ludzkość; rozumieli przy tym, że wprawdzie są tylko dziećmi, ale to nie powód, żeby nie podejmować zobowiązania. Byli bowiem pewni tego, co najważniejsze – Bożej miłości”.

Ks. Coutinho zakończył homilię słowami: „Fatima zaprasza do życia z sercem przepelnionym miłością i daje nam pewność, że w sercu Boga jest dla nas miejsce. Fatima jest wołaniem przeciwko apatii, które czyni

Wicerektor Sanktuarium przestrzegał przez „lenistwem i apatią w wierze”

nas wrażliwymi na to, co Bóg robi dla naszego zbawienia. Słyszymy, jak Matka Boska mówi: «Nigdy cię nie opuszczę»... Dlatego Fatima daje nam orędzie nadziei na to, że ludzkość może zostać zbawiona od zła i wyzwolona z konfliktów. W Fatimie uczymy się, że Bóg nigdy nie rezygnuje z człowieka i że piekło może zostać pokonane”.

W Mszy św. wotywniej o Matce Boskiej uczestniczyli przedstawiciele różnych ruchów modlitewnych, między innymi członkowie grupy „Amigos de Maria” („Przyjaciele Maryi”) z diecezji Coimbrzy.

Pielgrzymi odmówili różaniec, a potem przeszli w procesji do bazyliki Trójcy Przenajświętszej

Arcybiskup metropolita Panamy ogłosił, że w stolicy kraju powstanie sanktuarium Matki Boskiej Fatimskiej

Rok temu w Panamie odbyły się Światowe Dni Młodzieży 2019 / Cátia Filipe

Panamscy katolicy czczą Matkę Boską Różańcową

Mija rok od Światowych Dni Młodzieży – Panama 2019. Wciąż jednak pozostaje aktualne przesłanie skierowane wówczas do młodzieży i do świata. Na Światowych Dniach Młodzieży (ŚDM) w Panamie, po raz pierwszy w historii tego wydarzenia, obecna była figura pielgrzymująca nr 1 Matki Boskiej z Fatimy. Ten wyjątkowy maryjny wizerunek zawsze i wszędzie niesie światu pokój i nadzieję. W niezwyklej atmosferze ŚDM fatimskie przesłanie dotarło zarówno do młodzieży, która tam pielgrzymowała, ale również do wielu ludzi samotnych i cierpiących powodu chorób lub wykluczenia.

13 października 2019 r. metropolita Panamy arcybiskup José Domingo Ulloa Mendieta poinformował, że w stolicy kraju powstanie sanktuarium pod wezwaniem Matki Boskiej Fatimskiej. Jego sercem będzie wierna replika Kaplicy Objawień z Cova da Iria. Decyzję o budowie sanktuarium podjęto w odpowiedzi na informacje o wielu błogosławieństwach i licznych owocach duszpasterskich dwóch peregrynacji figury Matki Boskiej Fatimskiej do Panamy. Pierwsza peregrynacja po panamskich diecezjach odbyła się w 2017 r.; druga to obecność wizerunku na Światowych Dniach Młodzieży 2019.

„W tej kaplicy pragniemy gościć i ewangelizować pielgrzymów z Panamy oraz z całego świata w atmosferze godnej i pełnej miłości do Boga. Chcemy też upowszechnić duchowość maryjną oraz orędzie przekazane przez Matkę Boską w Cova da Iria; orędzie to jest teraz, bardziej

niż kiedykolwiek, żywe i obecne w sercach Panamczyków”, pisze abp José Domingo Ulloa Mendieta w liście, w którym prosi Sanktuarium Fatimskie o autoryzację projektu.

W odpowiedzi rektor Sanktuarium Fatimskiego podkreślił, że będzie to „znak komunii z narodem panamskim” oraz życzył, aby budowa repliki Kaplicy Objawień „jeszcze bardziej wzmocniła pobożność maryjną wiernych, przyczyniła się do upowszechnienia modlitwy różańcowej oraz nabożeństwa pierwszych pięciu sobót miesiąca”.

Wspominając zeszlenczyzny pobyt w Panamie ks. Carlos Cabecinhas opowiada: „Przyjęcie figury było niezwykle ciepłe; byliśmy pozytywnie zaskoczeni, przeszło ono

nasze najbardziej optymistyczne oczekiwania”. Kapłan przypomniał, że – oprócz uczestniczenia w oficjalnych wydarzeniach ŚDM 2019 – figura miała dodatkowy program, który często prowadził ją do miejsc biednych i położonych na peryferiach miasta. Odwiedziła m.in. Centrum Penitencjarne dla Kobiet, gdzie zorganizowano modlitwę dla osadzonych oraz osoby chore w Instytucie Onkologicznym w panamskiej stolicy. Ponadto fatimska figura pielgrzymująca towarzyszyła modlitwom i nabożeństwom w kilku ubogich wspólnotach i dzielnicach w mieście Panama.

Przypomnijmy, że podczas modlitewnego czuwania na Polu św. Jana Pawła II (na którym również obecna była figura pielgrzymująca Matki Boskiej Fatimskiej) papież Franciszek wezwał młodych do naśladowania Maryi oraz do tego, by zawsze mówili Bogu „tak” szczerze i bez ograniczeń oraz starali się mieć realny i aktywny wpływ na losy XXI wieku.

Na zakończenie Mszy św. Rozesłania Ojciec Święty ogłosił, że Światowe Dni Młodzieży w roku 2022 odbędą się w Lizbonie. Ich tematem będzie werset z Ewangelii wg św. Łukasza: „Maryja wstała i poszła z pośpiechem”. Jak podkreśla ks. rektor Carlos Cabecinhas wybór takiego tematu to „dobra wiadomość i wielkie wyzwanie”. Dlatego, w perspektywie przygotowań do Światowych Dni Młodzieży 2022, już teraz Sanktuarium Fatimskie podejmuje wiele działań duszpasterskich skierowanych do młodzieży. Ich wspólnym mianownikiem jest ukazywanie młodym ludziom Maryi jako wzorca postępowania.

W stolicy Panamy powstanie replika Kaplicy Objawień

Wizyta fatimskiej figury pielgrzymującej nr 3 w wikariacie Lizbona III

Trwająca od 29 września do 3 listopada 2019 r. peregrynacja przebiegała pod hasłem „Maryja, Królowa Misji” / Cátia Filipe c/ Jornal Voz da Verdade

Peregrynacja służyła pogłębieniu wiedzy o orędziu fatimskim

„Maryja, Królowa Misji” to hasło peregrynacji wizerunku Matki Boskiej Fatimskiej w wikariacie Lizbona III. W wywiadzie dla „Voz da Verdade” („Głos Prawdy”), stojący na czele wikariatu, ks. Valter Malaquias mówił: „Ponieważ październik to miesiąc misyjny, a obchodziliśmy również zakończenie Roku Misyjnego, hasło «Maryja, Królowa Misji» wydało nam się bardzo odpowiednie i skłaniało wiernych do spojrzenia na Matkę Boską jako patronkę i opiekunkę misji”.

Od 29 września do 3 listopada figura pielgrzymująca nr 3 przemierzyła 11 parafii stołecznego wikariatu Lizbona III: Ajuda, Alcântara, Belém, Lapa, Prazeres, Santa Isabel, Santo Condestável, Santos-o-Velho, São Francisco de Paula, São Francisco Xavier, São Mamede. Jak relacjonował ks. Valter Malaquias, figura nawiedziła różne parafie, w tym również te leżące na obrzeżach wikariatu. Kapłan podkreślał bardzo liczne uczestnictwo wiernych we wszystkich uroczystościach: „Nieustannie zadziwia, jak ważne miejsce w życiu ludzi zajmuje Matka Boska. Wszyscy zwracali na to uwagę! Wierni przyjmowali wizerunek fatimski bardzo serdecznie, czuliśmy to w każdej z parafii, które nawiedziła. Na nabożeństwach i procesjach zawsze były tłumy”. Ks. Valter stwierdził, że jednym z najważniejszych owoców peregrynacji Matki Boskiej Fatimskiej we wspólnotach parafialnych wi-

kariatu Lizbona III jest ujawnienie i zrozumienie potrzeby ich lepszej współpracy.

Pomysł zorganizowania peregrynacji fatimskiej figury pielgrzymującej zrodził się w parafii w Alcântara. Grupa pod nazwą „Equipa da Boa Vontade” („Ekipa dobrej woli”) zaproponowała księdzu proboszczowi Miguelowi Pereirze, aby w ten sposób upamiętnić 25. rocznicę pierwszej obecności wizerunku pielgrzymującego w tej parafii. Następnie inicjatywę podjęły inne parafie wikariatu Lizbona III. „Figura z Fatimy już od dawna nie odwiedzała naszego wikariatu. Uznaliśmy, że ta peregrynacja stanie się znakiem jedności

wszystkich odwiedzanych wspólnot”, wyjaśnił ks. Malaquias.

W czasie Mszy św., odprawionej na zakończenie peregrynacji figury Matki Boskiej Fatimskiej w kościele klasztoru hieronimitów, kardynał Manuel Clemente prosił wiernych, aby nie pozostawali obojętni na wezwania orędzia Matki Boskiej. Przewodniczący Eucharystii patriarcha Lizbony życzył, aby konsekwentne wypełnianie przesłania przekazanego przez Maryję stało się misją każdego człowieka.

Na Eucharystii i uroczystości pożegnania figury obecny był prezydent Portugalii Marcelo Rebelo de Sousa.

Uroczyste pożegnanie figury pielgrzymującej odbyło się w klasztorze hieronimitów w Lizbonie

Sanktuarium Fatimskie na *Festival du Livre et des Médias chrétiens*

Czwarta edycja targów książki katolickiej w Tulonie / Carmo Rodeia

W czwartej edycji targów książki katolickiej w Tulonie uczestniczyła delegacja Sanktuarium Fatimskiego

Przedstawiciele Sanktuarium Fatimskiego uczestniczyli w 4. targach książki katolickiej *Festival du Livre et des Médias chrétiens*, które 16 listopada 2019 r. odbyły się w

Tulonie we Francji. Organizatorem imprezy jest *Association Les Amis de la Cathédrale Notre-Dame de la Seds de Toulon*.

Z inicjatywy księdza Alexisa Wiehe,

archidiecezji katedry w Tulonie, tegoroczna edycja wydarzenia poświęcona była pielgrzymkom maryjnym. Dlatego na targach obecni byli reprezentanci różnych sanktuariów, w tym miejsc świętych o znaczeniu regionalnym (np. sanktuarium w Laghet), sanktuariów narodowych (np. sanktuarium w La Salette), a także wielkich sanktuariów maryjnych, takich jak Sanktuarium w Fatimie.

Gość honorowy spotkania – ks. prałat Patrick Chauvet, rektor-archidiecezji katedry Notre-Dame w Paryżu – wygłosił konferencję przedstawiającą stan prac w paryskiej katedrze oraz zaprezentował swoją siódmą książkę „Notre-Dame d'espérance” („Matka Boska nadziei”).

Organizatorzy wręczyli nagrody literackie zaproszonym autorom oraz uczestnikom konkursu pisarskiego skierowanego do młodej publiczności. Celem konkursu, którego tematem było pielgrzymowanie, było zachęcenie młodzieży do pisania i do czytania. Jeden z młodych autorów napisał opowiadanie o pielgrzymce do Fatimy.

Targi książki w Tulonie popularyzują literaturę i media chrześcijańskie.

Sanktuarium Fatimskie przesała papieżowi Franciszkowi życzenia z okazji 50. rocznicy święceń kapłańskich

List kardynała António Marto podkreśla wierność orędziu fatimskiemu / Cátia Filipe

Kardynał António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, przesłał Ojcu Świętemu życzenia, w których wyraził gorące pragnienie dzielenia „radości z tej rocznicy oraz dziękczynienia za dar 50 lat służby Bogu i Jego ludowi”.

„Ojciec Święty! Pragnę przypomnieć, że – wierni orędziu tego miejsca – w Sanktuarium w Fatimie codziennie modlimy się za Następcę Piotra i w jego intencjach”, napisał portugalski dostojnik. Kardynał Marto zakończył list słowami: „Zawieramy opiece Matki Boskiej Fatimskiej osobę i misję Jego Świątobliwości, prosząc szczególnie, aby nadal był Ojciec Święty prorockim wyrazem miłosierdzia Bożego dla współczesnego świata”.

Podczas rocznicowej pielgrzymki w grudniu rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas również przypomniał o tej rocznicy. W czasie uroczystej Eucharystii celebrował zachęcał pielgrzymów, aby w tym dniu w sposób szczególny modlili się za Ojca Świętego.

Papież Franciszek odwiedził Sanktu-

Ojciec Święty Franciszek był czwartym papieżem, który odwiedził Fatimę

arium Fatimskie w dniach 12 i 13 maja 2017 r. Podczas 22-godzinnej podróży apostolskiej z okazji stulecia objawień Matki Boskiej, Ojciec Święty przewodniczył Mszy św. kanonizacyjnej

pastuszków Hiacynty i Franciszka Marto.

Papież Franciszek był czwartym papieżem, który odwiedził Fatimę. W Sanktuarium Fatimskim wierni codziennie modlą się za Ojca Świętego i w jego intencjach.

Wizerunek pielgrzymujący z Fatimy w więzieniu San Martín

Figura nr 10 peregrynuje w Argentynie / Cátia Filipe c/ Acidigital

Więźniowie wzięli udział w nabożeństwie maryjnym zorganizowanym w zakładzie karnym

Figura pielgrzymująca nr 10 odbywa peregrynację w Argentynie. 1 listopada wizerunek Matki Boskiej Fatimskiej odwiedził zakład penitencjarny nr 48 w Buenos Aires (w diecezji św. Izydora).

Damián Donnelly, jeden z założycieli organizacji *Espartanos* (*Spartanie*), której członkowie prowadzą zajęcia sportowe (rugby) dla więźniów oraz odmawiają z osadzonymi różaniec, opowiada, że wizyta była prawdziwym świętem ku czci Przenajświętszej Maryi Dziewicy.

„Pani Fatimska przybyła do nas w trudnym momencie. W minionym tygodniu doszło w tym zakładzie karnym do bardzo poważnych aktów przemocy”, relacjonuje były więzień Damián Donnelly. I dodaje: „Mimo to figura odwiedziła wszystkie więzienne bloki. W każdym z nich została przyjęta inaczej, w zależności od sytuacji i nastroju chwili. Wszędzie jednak modlono się za «schowanych» – więźniów ukaranych i zamkniętych na wiele dni w przepelnionych celach”.

„W bloku nr 7 figurę powitano brawami i śpiewem, z radością, ale i z szacunkiem; każdy mógł się do niej zbliżyć, dotknąć, spojrzeć jej w oczy i modlić się w ciszy”, opisuje dalej Damián Donnelly. Potem osadzeni wspólnie odmówili dziesiątkę różańca. Film pokazujący ten moment stał się przebojem mediów społecznościowych.

W bloku nr 8 także śpiewano pieśni i modlono się; więźniowie mogli wielbić Matkę Boską w znaku pięknej figury fatimskiej. Odmówiono kolejną dziesiątkę różańca. W bloku nr 9 było podobnie, choć każdy przeżywał spotkanie z Dziewicą Maryją na swój własny sposób. Założyciel *Spartan* wspomina jeszcze: „Wychodząc z pawilonu 9, przechodziliśmy

obok zamkniętego bloku nr 10. Usłyszeliśmy chłopaków, «schowanych», którzy odmawiali różaniec w swoich celach”.

W bloku nr 11 również modlono się na różańcu; w 12-tce figurę także powitały śpiewy i entuzjastyczne oklaski. Donnelly nazywa tę wizytę „prawdziwym świętem ku czci Przenajświętszej Dziewicy, które było jednak niepełne z powodu chłopaków z bloku nr 10”. Organizatorzy peregrynacji poprosili więc o pozwolenie na wejście do tego pawilonu. Służba więzienna zgodziła się otworzyć drzwi i wpuścić tam kilka osób towarzyszących figurze. „Przenajświętsza Dziewica Maryja zadziałała! To było niesamowite”, opowiada Damián Donnelly.

„W każdej celi, przeznaczonej dla 2 osób, siedziało czterech albo pięciu więźniów; cele były zamknięte na kłódki. Figurę przeniesiono przez korytarz, zatrzymując się przed każdymi drzwiami, żeby chłopaki mogli mieć chwilę i dotknąć jej, prosić, modlić się. Przez wizjery i otwory wentylacyjne w drzwiach ledwo można była wysunąć ramiona czy dłonie, które dotykały figury z wielkim szacunkiem, miłością i czułością. To była scena jak z Dantego! Dusze w piekle pragnące dotknąć Przenajświętszej Dziewicy... wytatuowane ramiona, wyciągnięte w poszukiwaniu pocieszenia, wolności i miłości... które na chwilę odnajdywały. Odmówiliśmy pięć tajemnic różańca. Na bloku zapanowała niespotykana tam nigdy wcześniej atmosfera. Pocieszenie, radość, pokój, miłość... W tym miejscu odczuwaliśmy, bardziej niż gdziekolwiek indziej, obfite owoce różańca. Modlitwy w innych pawilonach, łaska Boża płynąca z Sanktuarium Fatimskiego – to wszystko dało nam poczucie, że Maryja otacza nas swą macierzyńską czułością. Tam

gdzie jest najwięcej bólu, najwięcej przemocy, najwięcej rozpacz i opuszczenia, tam Bóg zsyła najobfitsze łaski. Byliśmy tego świadkami. Brakuje mi słów, aby to opisać. Matka Boska pokazała nam, że różaniec jest modlitwą pokoju. Czy mógł być lepszy sposób, by to udowodnić? Widzieliśmy to już wiele razy, ale nigdy tak wyraźnie jak wtedy. Nigdy!”, powiedział dyrektor fundacji, która co tydzień odmawia różaniec z więźniami.

Damián Donnelly zakończył swoje świadectwo słowami: „Jeszcze raz – jak to kiedyś powiedział papież Franciszek – dzięki nieskończonej miłości i «kilku szmatom» Przenajświętsza Maryja Panna zamieniła «stajenkę dla zwierząt» w dom Jezusa. Jesteśmy bardzo wdzięczni, że mogliśmy z bliska obserwować te niezwykle chwile”.

Figura z Fatimy przyniosła osadzonym ukojenie i pociechę

Ponad milion osób obserwuje portale Sanktuarium Fatimskiego w mediach społecznościowych

Facebook i Instagram podstawowym sposobem kontaktu Sanktuarium Fatimskiego z pielgrzymami w 2019 r. – najpopularniejszy post obejrzało 11,7 mln użytkowników / Diogo Carvalho Alves

W minionym roku Sanktuarium Fatimskie było bardzo aktywne w mediach społecznościowych, szczególnie na Facebooku i na Instagramie. Liczba użytkowników obserwujących profile Sanktuarium stale rośnie! Na Facebooku przekroczyła już symboliczną granicę miliona osób. Na Instagramie liczba obserwatorów podwoiła się w ciągu ostatniego roku: z 30 tys. w styczniu do 68 tys. w grudniu 2019 r.

Na swoich profilach Sanktuarium najczęściej publikowało filmy i to one były najchętniej oglądanymi wiadomościami z Fatimy (ze średnią 170 tys. odsłon na publikację); na drugim miejscu znalazły się zdjęcia (średnio 50 tys. odsłon na publikację).

Internauci najbardziej interesowali się (ilustrowanymi fotografiami lub filmami) postami dotyczącymi życia codziennego, wydarzeń i informacji z Cova da Iria – jednego z najważniejszych sanktuariów maryjnych na świecie.

W 2019 r. liczba osób obserwujących facebookowy profil Sanktuarium Fatimskiego wzrosła o 12% (z ok. 890 tys. do ponad miliona osób); byli to przede wszystkim Portugalczycy i Brazylijczycy. Co miesiąc do śledzenia strony dołączało około 12 tys. nowych użytkowników portalu.

560 publikacji umieszczonych na Facebooku osiągnęło łącznie ponad 80 mln wyświetleń. Najwięcej odsłon miał trwający niespełną minutę film z procesji ze świecami w nocy 12 maja 2019 r. Obejrzało go 11,7 mln użytkowników, co daje łącznie ponad 16 tys. godzin wizualizacji; dodatkowo, wideo wywołało prawie 2 mln reakcji.

Uroczystości transmitowane na żywo na Facebooku Sanktuarium zachęcały tysiące obserwujących do natychmiastowych interakcji i pozyskiwały najwięcej nowych użytkowników.

Facebook był także bardzo często używany przez pielgrzymów jako droga przekazywania pytań, podziękowań oraz prośb o modlitwę. W ten sposób Sanktuarium codziennie otrzymywało średnio 13 wiadomości.

Również oficjalna strona internetowa Sanktuarium Fatimskiego zyskała w minionym roku uznanie wielu pielgrzymów. Po podsumowaniu 27 tys. pozostawionych na niej wpisów i ocen, Sanktuarium oceniono na 4,8 w skali 5 punktów. To wyraz zdecydowanie pozytywnego doświadczenia, jakie większość pątników wyniosła z pobytu w Cova da Iria.

Na Instagramie systematycznie tworzona jest galeria zdjęć ukazujących

miejsca i wydarzenia w Sanktuarium Fatimskim. O znaczącym wzroście aktywności, odnotowanym na tym portalu społecznościowym w ostatnich dwóch latach, świadczy ogromna liczba odsłon – średnio 10 tys. przy każdej publikacji. W 2019 r. na Instagramie Sanktuarium Fatimskiego opublikowano około 400 postów, głównie zdjęć i filmów.

W tym roku media społecznościowe Sanktuarium Fatimskiego pozostaną jednym z najważniejszych sposobów kontaktu z pielgrzymami oraz upowszechniania treści orędzia fatimskiego w rzeczywistości wirtualnej, przede wszystkim przy użyciu filmów i obrazów.

Najpopularniejszy post

W 2019 r. najwięcej odsłon na Facebooku (11,7 mln) miał trwający minutę film z procesji ze świecami w nocy 12 maja.

Odsłony: 11,7 mln

Łączny czas wizualizacji: 1,1 mln minut

Reakcje: 1,8 mln

Komentarze: 76 tys.

Udostępnienia: 111 tys.

 Santuário de Fátima
Publicado 13 de maio de 2019

Avé, Virgem Santa,
Estrela que nos guia,
Avé, Mãe da Igreja,
Oh! Virgem Maria! 🎵 ...

Marcelo Rebelo de Sousa: „Fatima jest jednym z najważniejszych symboli Portugalii na świecie”

Prezydent Portugalii zainaugurował w Rzymie wystawę fotografa Ruia Ochôï „Papieże – pielgrzymi fatimscy” / Carmo Rodeia

„Papieże – pielgrzymi fatimscy” to tytuł wystawy fotografii Ruia Ochôï, którą można oglądać w galerii Instytutu Świętego Antoniego Portugalczyków w Rzymie. Ekspozycję współorganizują: Instytut św. Antoniego oraz Ambasada Republiki Portugalii przy Stolicy Apostolskiej.

Osiemdziesiąt czarnobiałych zdjęć ukazuje papieskie wizyty w Fatimie. Portugalski fotograf Rui Ochôï osobiście dokumentował te wyjątkowe pielgrzymki poczynając od roku 1982, kiedy po raz pierwszy przybył do Cova da Iria jako reporter podczas pierwszej wizyty apostolskiej papieża św. Jana Pawła II. Jedyną papieską wizytą, w której Ochôï nie uczestniczył osobiście (pielgrzymka św. Pawła VI na obchody pięćdziesiątej rocznicy objawień w 1967 r.), ukazana jest na dwóch zdjęciach udostępnionych na prośbę artysty przez Archiwum Fotograficzne Sanktuarium Fatimskiego.

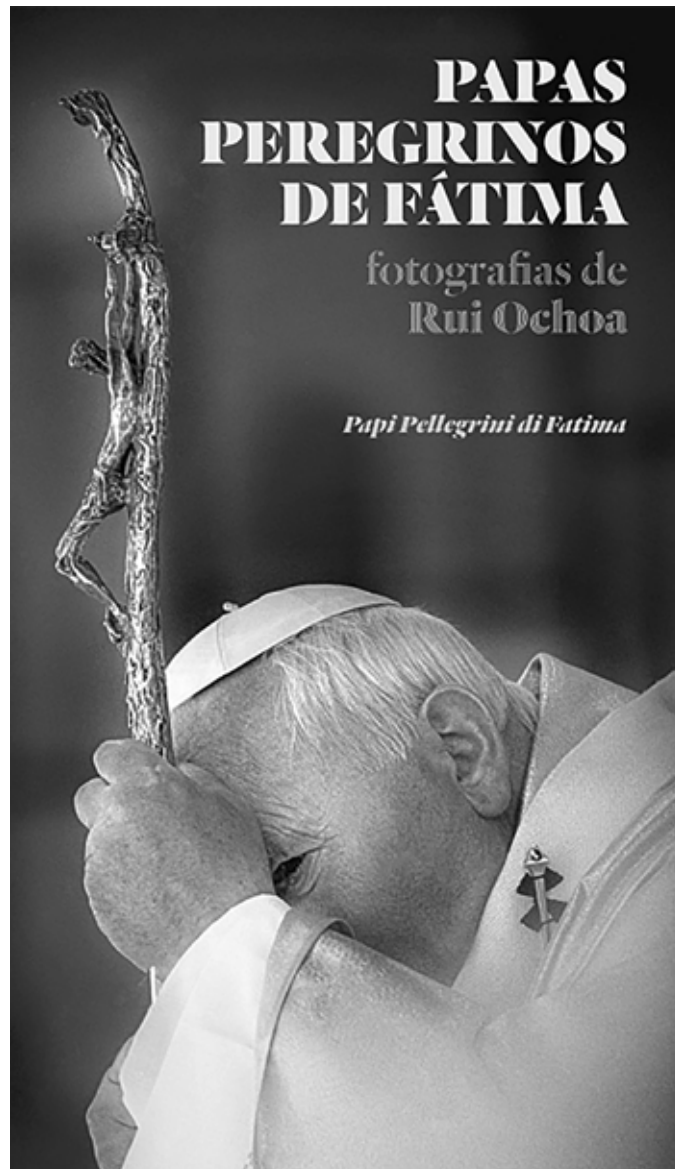
Pomysłodawcą wystawy był portugalski ambasador w Watykanie António de Almeida Lima. Inicjatywa szybko zyskała przychylność i patronat prezydenta Republiki Portugalskiej Marcelo Rebelo de Sousa oraz entuzjastyczne wsparcie ze strony Sanktuarium Fatimskiego i kardynała António Marto. Pomoc organizacyjną zaoferował również Instytut Świętego Antoniego Portugalczyków w Rzymie, który jest gospodarzem wystawy.

W katalogu wystawy, zatytułowanym „Pielgrzymować do Fatimy”, autor pisze, że jest ona czymś więcej niż tylko zbiorem zdjęć przedstawiających papieskie wizyty: „Ekspozycja ukazuje miejsce sześciu objawień Matki Boskiej w 1917 r., ale przede wszystkim ludzi i to, w jaki sposób pielgrzymi – przybywający często z tak odległych krajów – wyrażają wiarę, radość i ból; jak okazują swą miłość do Przenajświętszej Dziewicy Maryi”.

„Pielgrzymowanie do Fatimy to w istocie doświadczenie bardzo ubogacające człowieka. Co roku wydaje się, że wszystko jest tak samo. I w pewnym sensie to prawda... ale w rzeczywistości za każdym razem jest inaczej! Wystarczy, że świeci słońce albo pada deszcz...” opisuje dalej Rui Ochôï. Fotograf ten swoją reporterską karierę rozpoczął w portugalskiej gazecie *Jornal de Notícias*, potem został wydawcą i dyrektorem działu fotografii w tygodniku *Expresso*; obecnie Ochôï jest oficjalnym fotografem prezydenta Portugalii.

Na inauguracji wystawy, obok przedstawicieli współorganizatorów i promotorów wystawy, obecni byli m.in. prezydent Republiki Portugalii Marcelo Rebelo de Sousa oraz rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas.

W przemówieniu wygłoszonym na otwarciu ekspozycji portugalski prezydent podkreślał uniwersalny wymiar Fatimy i nazwał ją jednym z najważniejszych symboli Portugalii na świecie. Marcelo Rebelo de Sousa przypomniał również papieską bullę „Manifestis Probatum” (wydaną 23 maja 1179 r. przez papieża Alexandra III), uznającą koronację pierwszego władcy Portugalii: „Fatima jest fenomenem wiary. Fatima jest fenomenem socjologicznym. Fatima jest bardzo silnie związana z rzeczywistością naszego narodu, ale jest także wyrazem silnej więzi, jaka od początków naszej państwowości łączy Portugalie – a wówczas króla Portugalii – ze Stolicą Apostolską”.

**FÁTIMA
LUZ
EPAZ**

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas * **Wydawca i redakcja:** Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie **Płatnik nr.** 500 746 699 * **Adres:** Santuário de Fátima – Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA tel.: +351 249 539 600 * Fax: +351 249 539 668 * Email: press@fatima.pt * www.fatima.pt * **Druk:** Gráfica Almondina – Torres Novas * **Egzemplarz obowiązkowy:** 210 650/04 * **ISSN:** 1647-2438 * Zwolnione z rejestru E.R.C. na mocy dekretu 8/99 z 9 czerwca – art. 12, paragraf 1, podpunkt a).

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo: niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski.

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji: Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5 BIC/SWIFT: BCOMPTPL

Czek lub przekaz pocztowy: Santuário de Nossa Senhora

de Fátima, Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA-PORTUGAL

Pomóż nam rozpowszechnić orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).